

VÁCZ.

Előfizetési díj.

Helyben:

Egy évre . . .	3 frt — kr.
Fél évre . . .	1 „ 50 —
Negyedévre . . .	80 —
Egyes szára ára . . .	10 „

Előfizetési díj.

Vidéken:

Egy évre . . .	3 frt 60 kr.
Félévre . . .	1 „ 80 —
Negyedévre . . .	1 „ —
Egyesszám . . .	10 „

HELYI ÉS VIDÉKI ERDEKŰ HETIKÖZLÖNY.

Hirdetmények díj 3 hasábnéi poiti sorvet 5 kr. — többszöri vagy terje- || Nyilt térben való közlemények után három hasábnéi sorvet 15 krajczár delmos hirdetmeknél árbejegedés adatik. || számítottak.

Az előfizetési pénzek és a lap szellemi részét illető közlemények „Vác” szerkesztőségéhez fűzött 54. számon alá Vácra küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Beszéljünk őszintén!

Volt vélemlenknak egy, még mindig melegs emlékezetben levő embere, reformerje, — áldozatokra kész, sőt majdnem minden jövedelmét városunk szépítésére fordító nemeskeblű, és ennek a kis városnak valóságban nagy embere, ki nem emlékeztek rá: úgy hívták **Gasparik Kázmér!**

Megöregedett, megözült, sőt megtört az indolentiával folytatott szakadatlan küzdelemben.

A folytonosan fülbe hangzó refrainek — nem lehet az, nem Vácra való eszme — nem bírjuk meg az alakítások költségeit, — nem rentirozza magát — stb. és gúnyos, száználmi mosolyok mellett folyton a tett téren állott, — míg végére váczi takarékpénztár létesítése közben átköltözött a világ legnagyobb reformerének, a szerezet istenemberének házába.

Gasparik Kázmér volt az, ki ezen városból, — hogy képleten beszéljem ki magamat — **embert** a kart csinált!

Nem ment! nem lehetett!

Experimentum, és pedig egyik dágázból, költségesebb sőt pazarlóbb experimentum mint a másik követte egymást, és mégis Vác maradt a mi volt, — régi, kidült-bedült intézményei; — rozant, kórhadt gazdálkodási rendszere, csokonyós és a közügyek mozgató kerekéi közé bele penészesedett individuáival, ugy áll ellőtten ezen gyönyörű vidékét és a természet minden komfortjával ellátott város, mint egy erőnek erejével agg szűzö maskírozott 16 éves hajadon, kinél csakis a villogó szemek engedik körbeli esa lódasnak észrevenni.

Szóval, a ki Vácot ez század előtt látta, — a harnincezas, látta az ötvenes években, és látja most, legteljebbet azt fogja találni, hogy egyik ház kékre, később sárgára most talán lilla színre van festve, — mint Tallé-

rosi Zebulon mondja: Zegrybb semmi!

És mi lehetett annak az oka, hogy Gasparik Kázmér és talán többek előtte, kiknek neveit a hálatlan utókor ugyan nem jegyzé fel, nem boldogultak?

Ezt nehéz meghatározni!

Azonban, minthogy minden bajnak okát okvetlen tudniuk kell, nehézkess haladásunk könnyebb megérthetése végett egy adomát, akarom mondani, ténny vagyok kánytelen elmondani:

Gasparik Kázmérnak többi közt az az ideája támadt; — Vác-on takarékpénztárt létesíteni.

Az eszme tetszett, egyik gyűlés a másikat érte, — az 50 ftrra szabott részvények egy kis hírló után elkelték.

Történt azonban, hogy az akkori kormány az 50 ftrós részvényeket 200 ftrra emelte, — és így kevesebb részvényszám ugyan, de drágább részvény lett, — elkezdtek hűzódzni a részvény aláírásnál, — pedig ezen felszeg kormányintézkedés — csak is éppen a részvényeseknek kedvezett, — mivel, ha 4 db. 50 ftrós részvényt alá mert valaki írni, és fogalma szerint rentirozza magát, akkor Maróti szerint — egy darab 200 ftrós részvény, miután kevesebb osztóotárs van csak egy, vagy jobban rentirozhatja magát?

Czikkirónak mint akkorában jegyzője, Gasparik Kázmér és Serédy János halálával pedig ez intézet egyetlen életben levő tisztviselőjének ugyancsak melege volt, midőn a részvények aláírása körül tapasztalt lanyhaság arra a gondolatra hozta: Uram Istenem, bizony még utóvégre befűtheteka már helyben hagyott alapszabályokkal!

Ezen tény azért kellett megemlítenem — miért oly nehéz nálunk valamely kis reformot létesíteni.

Ha már egy takarékpénztár létesítéséért is, formaliter küzdeni kellett a reactiváló, ha egy biztosan kiszámítható jövedelmű vállalatra is azt

merte mondani a város akkori bálványra, ne tartások meg a részvényeket; pénzeteket akár a Dunába dobjátok, és ezt a közönség mind addig hitte is, míg bizonyos pesti szél nem fujta ki fejükből ez álmos gondolatot; — hogyan lehetett volna, sokkal kevésbé nyereséges, vagy csak a távol jövőben kamatozó észmét tetté érlelni.

Az ok, mely miatt Gasparik Kázmér nem boldogult, tehát ez volt: Közönség nem ösmerte a társulások horderejét, — idegenkedett csak egy garast is oly társulat pénztárába adni, mely pénztárnak egyik kulcsát még ő hordja zsebében.

Mint egyes ember pedig, ha még oly óriási munka- és pénzáldozatot hoz is valaki, vajmi kevés eredményt mutathat fel.

Megtanultunk tehát, hogy: csak bizony többet mutat fel egy viribus unitis működő társulat!

Na, — de másként van most, — a takarékpénztár fényes eredménye megtanított bennünket, miként lehet magunknak, de egyáltalán másnak is hasznót teremteni, az egyesülési szellem nálunk is bekopogtatott.

De hát csak takarékpénztárt, vagy pénzkérdések körül forgó dolgokat lehet egyesülési válvetéssel létesíteni? — Dehogy!

Van nekünk négy általános érdekek végett létező egyetletünk, úgy mint: — Nőgyelet, Dalkör, Casinó, Polgárikör, — több specialiserdektü egyletek nem is említve.

Ezen még egylet azt tohetné, a mit eddig nem tett. Ugyanis így beszélne:

Én Casinó, én Polgárikör vagy mindkettő együtt elhatározom, hogy, mint véczi polgárokból álló egylet, mint máshol is történik, meg beszélék a város ügyeibe, csinálók magamból közvéleményt!

Miért fogadják a hajón vagy gőskocsin jövő idegen utast rongyból burkolt köldössereg, kistről a paktáskák utáni kápkössé végett nem tudják az a

külföldi ember, hogy váci hordrók vagy csirkefogók közé jutott?

Delendam esse censeo mert az idegen utas elviszi hírlunket, és ítet is csak akkor látjuk ismét, mikor a kérllelheten mostoha sors kérszerítit Vácra.

Mért nincs a képviselő több határozata végrehajtva? mely határozatok között olyak is vannak, minket városjövőkét közelről érdekelik. — **Ki** és **mi**? annak oka, hogy a közügy, a határozatok mellőzése által szenved?

Mért nincs a flakkerosok között árszabály — megszámozás, stb. végett rend, — meddig nézi még hatóságunk behuny szemmel, minket megkereső idegen, külföldi kereskedőink, sőt önnön-polgárai megszelbentését?

Delendam esse censeo. —

Ilyen, pénzbe nem kerülő számtalan reformokat vihetné ki az egyület, és pedig hogy határozatának nyomtatékot adjon, nyilvános térre lép, — küldöttségileg beszél a hatósággal, sőt még az ügyvezett nyakarájrást sem kellének a város érdeke végett röstelni.

A nőgyület? ez a testületet petriféál angyalserreg legtöbbet tehetne!

Például, ha csak a dolgok sürgötését vállalná magára, közbejáró szereben, és így szólna:

Kedves bíró úr, polgármester úr, mi a nőgyület küldöttel vagyunk, tegye meg ezt, vagy azt, hanem még ma!

Fogadok rá, hogy ismerve tisztviselőink lovagiaságát, vagy

teljesítenék a kérelmet, vagy a harmadik sürgötésnél kilelné a hídeg őket. — Aztán —

En nőgyület magamévá teszem a cselédügyet és mindenekelőtt addig járok küldöttségileg a hatóságnyakára, míg az ügyvezett Zubringer-nőkőből álló bűnbárlangokat oda nem küldik, a hová való, t. i. a pokolba, akkor aztán kibérlek egy házat, beállítok egy nős felügyelőt, és hatóságilag ellenőrzítem a cselédet éppen úgy, mint netalán a cselédfogadót: bír-e intéztem által láttamozott könyvet vagy sem? Aztán —

En nőgyület nem fogom rangom alótnak tekinteni hogy közvetítő legyen minden oly ügyben, mely városunk javára lenne, és e tekintetben megmutatom hogy a férfiaknál többet tudok tenni. Versenyezzünk a férfiakkal, mutassuk meg hogy igazságutalnok, és jogtírók akkor, mielőtt föltnak a politálai jogok gyakorlatát elvonják.

A dalkör? az a váci társulatmat és testületeket egybekeötő, és a társadalmi delejesség vezetősodronya, így beszélhetne:

En dalkör maganra vállalom ifjú tagtársaink által minden életre való eszmét a család tüzhelynél fölmelegetni, megéreltetni, odahatni, hogy visíték alkalmmal az ah-és öh-sobhajtozások, szerelmi ömlengések mellett, sohasé hiányozzék a váci közérdek szóba hozatala sem.

En dalkör, a hol csak lehet, haladásra emelt zászlóm alatt, ha kell, enyhén, de ha kell, megerőrtve folyton azt énekelem — **Előre**.

Hát ez a lap mit teygen?

Beszegödünk, nraim és hölgyeim, fiatal és öreg barátaim, önökhez unverszális notariusnak, és megkísértjük, hogy ha Pelcskének volt országos-hírli notárius, Vácznak lehessen? leszünk önöknek minden, — házibaráti, tanácsadó, sőt még — kályhafűtő is, csak segítségnek elbe a szép és jobb sorsot érdemelt városra reformokat létesíteni.

Reformok a mindent! *Előssy Gyula.*

Felhívás!

Alfórt szerkesztőség azon tapasztalatot szerzete, hogy a hitvádsárok gabonadíjegyéke nem mindég felé meg az illető gabonanemek értékének.

Ezen segitendő, és hogy füleg vidéki közönségünk magát alapon tájékozhassa, azon kérelmet vagyunk bíránk közönségünkhöz intézni: Nem lehetne-e minden megtörtént adás-vétel pár sordal a szerkesztőséggel tudatni.

Például:

En N. N. földbírtokos, vagy N. N. uradalom tisztviselője, N. N. kereskedő cladtam ilyen súlyú, helyben átveendő, vagy Vácra beszállítva tiszta búzát, rozstot árpát, vagy egyebet, pozsonyi mérőjűt emyírcit és emyírcit. Ez által alaponab tájékozást nyújthatunk annakül, hogy az eladó, vagy vesző érdekét veszélyeztetnők.

Már több tekintélyos földbírtokos ígérték bíriuk e közlemények végett, és nem hisszük, hogy az eredmény rossz lehetne.

A szerkesztőség.

TÁRCSA.

A mikkel egykor

A mikkel egykor íjesztém magam,
Hol? hol vannak hát a férfi gondok?!
Mert az vagyok már, — szörkékli hajam,
S mégis egyre járom a bulóndok!
Az ifúság boldogit, édes
Varázsa játszik, kacsingat velem:
A minden bű, bajt feledtő bor!
És az oly sok bajt hozó szeretem!

Százszor fogadtam — eh mit! — ezerszer!
Hogy jóra való férfú leszek!
Jámor arczal — ha megsomjúhozom —
Magamboz mindég vízecs két veszek — — —
Hamis menyecskék helyett, pislogó
Tisztes hölgyekkel töltöm a napot — — —
S hogy külsőm is komolyat muttasson:
Veszek magamnak magaskalapot.

Jer hát ölembé kedves kis leány!
Jer ajakamhoz habzó telt pohár!
Mig ti velem vagytok, éltm fájára
Nem szállhat a gond — — — sötét madár! — — —
S ha megfenyeget is miattatok
A festettarczú morál egykoron,
Fejemre a megbánásnak hamvát
Szórni, azért — — — sohasem fogom!

És ügyis lón, ha jöttek barátim,
Bűnbánó képpel mondom — — — menjete!
Szent fogadásom tiltja szigorú:
Hogy egy-egy kortyot is igyam veletek — — —
S ha szép nőkel volt találkozásom.
A hol találtam őket — — — ott hagyám!
Füdbiznak vagdtalam fel Kockot,
És Smid Kristófot tanulmányozám!

De üzd el a természetet — mondják —
És nyargalva fog visszatérni az — — —
Sokat mondanak héj! az emberek,
Sok hamisat, de ez az egy igaz — — —
A délelőtt száműzött itcze bor
Harmadmagával jött meg este már,
S az elkerült nők ablaka alatt
Ugyancsak kinlötünk — — — én és a — — — gitár.

törölve a mi bűnbaknak kiszemelt rendőrségünkkel, végigjárta a legnépesebb utcákat; míg végre egyik — meynődés jégésd — halálózás, keresztelés és egyéb veszedelem alkalmával lélekjelenlétét el nem vesztő harangozóknak sikerült ötlet a Smitléis házba betérni. hol aztán egy — Ruká, agyon pukkantotta!

Méltó bántalmunkat költi fel azon vakmerősége, — miköpen merészoklik egy erdői vadállat. (mely valószínűleg valamely Menaszóhól származt) meg egy-ily neves vátort, melynek még egy tucatárdás is van, meglátogatni. De hogy egy farkas, még pedig him farkas,*) a feut említett időben, Vácz kello közepe, egy harangozóknak hóias kapunyitása közelében, tél közepe, mint most vagyunk, valószínűleg agyon pukkantatot légyen, — mi nagy telet, talán muszka járást jelent, — bizonyítja e lapok szerkesztőjének a tudósítását nem a mese! Lény! én is láttam N. N. Casinói tag; én is X. N. Polgári-kör tagja.

*) Nem volt az kánya?

Szeóó.

A Duna jöge f. hó 7-én virradóra
Vácz egész vonalán beállott, más szával a duna befagyott.

Eppen lapunk bezárásakor kaptuk a következő sorokat:

Tekintetes szerkesztő ur!

Az „Ellenőr” 1. évi 2-ik számában, s utána több lapok is azon hírt közlelnek, miszerint a helybeli postamester egy ministerialis postaiúzt s egy napidőszámt összejártva 4—500 frtnyi sikánszást követelt el.

Az utána városunkban többen léteznek, kik ismerve postamester ur földtelhen jellemet, ezen hírt elláitták; azok megnyugtató-sára alólított tiszteletteljesen kijelenté, miszerint ily körülmény a helybeli postahivatalnál egyáltalában nem fordul elő, s az egész hír vagy helyny tévesztés, vagy aljas rágalom eredménye; mely utóbbi esetben a becsületében sértett postamester ur a kello törvényes lépéseket meg fogja tenni.

Kelt Vácz, 1871. Január 6-én.

Smolka János
helybeli m. k. postakindó.

Számrejtvény.

Béteri Jaldától.

- 3. 6. 7. (E nélkül utunkak soh' nem érnék véget, (gyakran ez két össze két szárot vagy negyét.)
- 1. 11. 9. (Özök és tavaszok kellemetlen vándor, (Megszabadul tőle a nap, a szél, a jég.)
- 9. 11. 2. Városunkban labó kis hitfelekezet.
- 12. 11. 4. 13. Xines, ki nem ismerű ezt a jóv' ányvet.
- 2. 1. 5. 2. 1. 8. Ha valamit szépség', mondol edt gyermeknek.
- 10. 11. 2. 11. 12. Szárnyas valjelen előlök az ilyeneknek. (Többször szerepelt már fenn a Curában.)

Megfejtése a jövő számban.
Megfejtés behálósának határideje: X. 6-órtok.

Feloldószereztő: ÉLJÁSSY GYULA.

H I R D E T É S E K.

Arlejtési hirdetmény.

A váci m. kir. orsz. feygyintézet igazgatóságának iródlójában az 1871 évre szükségelt nyers munkaananyagok biztosítása végett az 1871 évi Január hó 10-én délelőtti 10 órakor írásbeli ajánlatok elfogadásán mellett árlejtési tárgyanlás fog tartatni.

A szállítandó czikkok, melyek az igazgatóság által — a meglévő mintákkal azonos minőségben fognak kivételteni e következők:

I. czipészeti anyagok mint:

mindememű talpak, fejbőrök, borjú, zerge, muszka, lak, és belés bőrök.

II. szabóanyagok mint:

zöld atilla, szürke köpeny és nadrig posztók, belés vásznak, — lug, gatyka, s egyéb félfehérített vásznak.

III. A czipészet és szabóságok szükséges vegyes áruk, mint:

kulombféle czeránk, szalagok, fűzők, fa — és rez-szegek, szurok, keuder, eszír, enyv, gombok, madzagok, és gyútsók sat.

IV. Fa-anyagok, mint:

a.) mindememű fenyő szálak, deszkák, kulombféle palinések (Forstnik) s szerszám faúak való — bük, gyertyán és jávorfák.

b.) két, három, hat, tíz akós horlóknak való dongafák.

V. Vasneműek, mint:

kulombféle gömböly fejű lécz, kovácsolt, és drót szegek.

Mindenzen anyagokról a részletes kimutatások mindenkor a feygyintézetű gondnokszágnál megtekinthetők.

A fennebbi szükségelt a legkevéssebbért ajánlkozó vállalkozótól fog beszerzetni, feltételezve, hogy az ajánlkozó által benyújtandó ajnlól level 50 krajczáros béleggel legyen ellátva, és alhozz az általa szállítani ajánlott összes nyers anyag — kihirdetett kisebb mennyiségének összerterékéhez mért 5%-os bántépnyz esatolassék, mely bántépnyz, a vállalkozókra nézve mint szerződési biztosíték aztán 10%-re felemeltek.

Továbbá az ajnlát tételhetik a fenn elközlentettt római számok, és betlik alatti tétélekre egyenként és külön, vagy az összes kiírt szállítványra együttesen, de minden esetre a gondnokszágnál megtekinendő részletes kimutatás sorrendjében.

Továbbá megjegyeztek hogy:

1-szor az árlejtési részletes feltételek az igazgatóságúnl betekínthetők, s az illető ajnlólkozó köteles ajnlólátában kinyilatkoztatni, hogy magát azon feltételeknek aláveti, és a mintákat ismeri.

2-szor Csak is írott és az illető ajnlólkozó által aláírt ajnlólátok fognak elfogadtatni, ellenben nyomtatott árjegyzékek figyelmen kívül hagyhatók.

3-szor. Az ipar ágakhoz szükségelt egyes czikkok szállítása iránt mindenkor csak is egy ár ajnlólándó, az is tisztán leveg kírva egy számok, mint szavakkal — s a ki vállalkozók közül az egyes iparágóhoz szükségelt czikkokre nézve, tétélenként aránylag a legtoóbb s legutánnyosabb ajnlólátot teneti, az a legutánnyosabb vállalkozónak tekintetvén, az illető iparágó többi czikkai szállítását is elnyerendi.

4-szer. Az ajnlólátok a vállalkozókra nézve az árlejtés megtartásától kezdve, a kineztárra nézve pedig az árlejtés erdményének helybenhagyásától válnak kötelezőkké.

Megkívántatik végre, hogy az ajnlól jól bepecsételt borítékban legyen, és a borítékon . . . anyag szállítási ajnlólát ennyi vagy ennyi bántépnyz² kitéve legyen, és az, a fenn kitétnapon délelőtti 10 óráig, az alólírt igazgatóságúnl annnyival is inkább benyújtassék, mert később érkezett ajnlólátok elnem fogadtatnak.

M. k. orsz. feygyintézet igazgatósága

Váczon 1870 December 19-én.